

Republika Hrvatska
Općinski sud u Karlovcu
Karlovac

Poslovni broj: P-686/2025-11

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Karlovcu, po sucu pojedincu Ireni Šegavić, u pravnoj stvari tužitelja Ivana Perića iz Duge Rese, Donje Mrzlo Polje Mrežničko 143, OIB 25323762110, zastupan po punomoćnicima iz Odvjetničkog društva Rački i kolege j.t.d. Zagreb, protiv tuženika Erste & Steiermarkische bank d.d. Rijeka, Jadranski trg 3a, OIB 23057039320, zastupan po punomoćnicima iz Odvjetničkog društva Metelko, Knežević & Partneri d.o.o. Zagreb, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon glavne i javne rasprave zaključene 12. ožujka 2026. u nazočnosti tužitelja osobno i punomoćnika u zamjeni tužitelja Joška Prnjaka, odvjetničkog vježbenika iz OD Rački i kolege j.t.d. Zagreb, i punomoćnika u zamjeni tuženika Dina Makarovića, odvjetničkog vježbenika iz OD Metelko, Knežević & Partneri d.o.o. Zagreb, 22. travnja 2026.

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je nišetna i nepoštена odredba članka 10. Ugovora o kreditu, broj: 2402006-1031262160/51401652-5103894550 od 25. ožujka 2008. sklopljenog između tuženika ERSTE & STEIERMAERKISCHE BANK d.d. Rijeka, Jadranski trg 3A, OIB: 23057039320, kao kreditora i tužitelja IVANA PERIĆA iz Duge Rese, Donje Mrzlo Polje Mrežničko 143, OIB: 25323762110, kao korisnika kredita, potvrđenog kod Javnog bilježnika Blanke Žaje iz Karlovca dana 26. ožujka 2008. pod brojem OV-1993/2008; koja glasi „Za obradu zahtjeva i odobravanje Kredita Korisnik kredita dužan je prije korištenja kredita platiti 2,900 % (dva cijelih devedeset posto) naknade na iznos kredita, odnosno minimalno = 200,00 HRK (dvjestoHRK), obračunate s datumom Ugovora. Korisnik kredita suglasan je da se obračunati iznos naknade naplati prilikom isplate plasmana.“

II. Nalaže se tuženiku Erste & Steiermarkische bank d.d. Rijeka, Jadranski trg 3a, OIB 23057039320, isplatiti tužitelju Ivanu Periću iz Duge Rese, Donje Mrzlo Polje Mrežničko 143, OIB 25323762110, iznos od 1.140,84 EUR sa zateznim kamatama od 26. ožujka 2008. do isplate, i to po stopi od 15% godišnje do 31. prosinca 2007., po stopi od 14% godišnje od 1. siječnja 2008. do 30. lipnja 2011., stopi od 12% godišnje od 1. srpnja 2011. do 31. srpnja 2015., od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca

2023. po stopi određenoj za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, koja referentna stopa je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, u roku od 15 dana.

III. Nalaže se tuženiku Erste&Steiermarkische bank d.d. Rijeka, Jadranski trg 3a, OIB 23057039320, naknaditi tužitelju Ivanu Periću iz Duge Rese, Donje Mrzlo Polje Mrežničko 143, OIB 25323762110, trošak postupka u iznosu od 883,57 EUR sa zateznom kamatom od 22. travnja 2026. do isplate, i to po stopi određenoj za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, koja referentna stopa je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, u roku od 15 dana.

Obrazloženje

1. Tužitelj u tužbi navodi da su stranke 25. ožujka 2008. sklopili Ugovor o kreditu broj: 2402006-1031262160/51401652-5103894550, koji je potvrđen kod Javnog bilježnika Blanke Žaje iz Karlovca dana 26. ožujka 2008. pod brojem OV-1993/2008, a prema kojem je tuženik kao kreditor, tužitelju kao korisniku kredita, odobrio i stavio na raspolaganje kredit u kunsjoj protuvrijednosti od 63.637,00 CHF, prema srednjem tečaju kreditora na dan puštanja kredita u tečaj. Tužitelj ističe kako se radi o tipskom ugovoru o kreditu, u kojem je u članku 10. ugovoreno da je tužitelj u obvezi isplatiti tuženiku jednokratnu naknadu od 2,90 % iznosa kredita, koja je tužitelju naplaćena prilikom prvog korištenja kredita. Ugovorna odredba iz članka 10. predmetnog Ugovora o kreditu, kojom je ugovoreno plaćanje jednokratne naknade tzv. „ulazne naknade“ je nepoštena i ništetna. Tužitelj se na pravnu osnovu svog zahtjeva za utvrđenje ništetnosti ugovorne naknade za obradu kredita, poziva na presude Suda EU, koja je obvezujuća za sudove u Republici Hrvatskoj te pozitivne hrvatske propise. Presudama Suda EU u predmetima C-84/19 i C-244/19 odlučeno je kako i pod kojim okolnostima je nacionalni sud dužan utvrditi da li je odredba koja sadrži troškove obrade kredita ništetna. U navedenim predmetima u vezi problematike naplate naknada za obradu kredita (Sud EU koristi termin „naknade za otvaranje“) utvrđeno je da čl. 2., čl. 4. st. 2 i čl. 5. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da se kao ugovorne odredbe koje su obuhvaćene pojmom „glavni predmet ugovora“ trebaju shvatiti one koje utvrđuju bitne činidbe tog ugovora i koje ga kao takvog određuju. Nasuprot tomu, odredbe koje su akcesornog značaja u usporedbi s onima koje definiraju samu bit ugovornog odnosa ne mogu biti obuhvaćene tim pojmom. Naknada za otvaranje uključena u ukupan trošak zajma nije njegova bitna činidba. U svakom slučaju, sud države članice dužan je provjeriti jasnoću i razumljivost ugovorne odredbe koja se odnosi na glavni predmet ugovora i to neovisno o prenošenju čl. 4 st. 2. navedene direktive u pravni poredak te države članice. Čl. 3 st. 1. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da ugovorna odredba ugovora o zajmu sklopljenog između potrošača i financijske institucije kojom se

potrošaču nalaže plaćanje naknade za otvaranje može stvoriti na štetu potrošača znatniju neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka u suprotnosti sa zahtjevom dobre vjere, kad financijska institucija da ta naknada odgovara stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri. Stoga nije sporno kako ugovorna odredba o naknadi za odobrenje kredita ne spada pod „ugovorne odredbe o predmetu ugovora i primjerenosti cijene“ te se na istu ne odnosi isključenje testa nepoštenosti. Test nepoštenosti preuzet je iz čl. 3. st. 1. Direktive 93/13/EEZ i u vrijeme sklapanja spornog ugovora bio je sadržan u članku 96. stavak 1. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 79/07). Činjenica da je visina naknade za odobrenje kredita bila propisana ugovorom o kreditu nije dokaz da su stranke o toj ugovornoj odredbi pojedinačno pregovarale. U ovoj pravnoj stvari, tuženik nije tužitelju iskazao koji su to točno troškovi u vezi postupka odobravanja kredita pa da bi iste tužitelj morao nadoknaditi niti mu je objašnjena struktura tih troškova i zašto je iznos te naknade u izravnoj korelaciji s iznosom kredita koji se traži. Nadalje, u ugovoru o kreditu nije navedeno po kojem tečaju će se obračunati sporna naknada (kupovni, srednji ili prodajni) niti je precizirano da li se obračunava tečaj na dan sklapanja ugovora, na dan isplate kredita, ili na neki treći dan. Dodatno tužitelj ističe kako je čl. 96. st. 1. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine 79/07) propisano:

(1) Ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, dok je st. 2. istog članka propisano:

(2) Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca. Slijedom navedenog, a budući da ne bi smjelo biti sporno da se u konkretnom slučaju radi o tipskom ugovoru o kreditu, dakle unaprijed formuliranom ugovoru od strane tuženika na koji tužitelj nije imao utjecaja; o predmetnoj naknadi se nije pojedinačno pregovaralo. Kako se o odredbi nije pojedinačno pregovaralo, da bi se ista smatrala nepoštenom treba suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokovati neravnotežu u pravima i obvezama na štetu potrošača. Nadalje, čl. 102. st. 1. istog Zakona o zaštiti potrošača je propisano da je nepoštena ugovorna odredba ništetna.

Dakle, polazeći od nesporne činjenice da su odredbe koje su se odnosile na naplatu naknade za obradu kreditnog zahtjeva bile sastavni dio standardnog ugovora o kreditu, unaprijed sastavljenog od tuženika, a o kojim odredbama se nije pojedinačno pregovaralo niti je tužitelj imao utjecaj na njihov sadržaj, a kojim odredbama je, suprotno načelu savjesnosti i poštenja tužitelju nametnuta prekomjerna i ekonomski potpuno neopravdana obveza tužitelja; tužitelju je zaračunata naknada za kredit u visini 2,90 % iznosa kredita što je iznosilo 1.845,47 CHF. Iz potvrde tuženika o obračunu naknade za bankarske usluge od 25. ožujka 2008. proizlazi da je gore navedena naknada naplaćena dana 25. ožujka 2008. u kunsnoj protuvrijednosti od 8.595,66 kn; a što preračunavanjem u valutu euro po fiksnom tečaju 1,00 EUR = 7,53450 HRK iznosi 1.140,84 EUR. Isto predstavlja visinu tužbenog zahtjeva, a koji iznos je tuženik, prilikom isplate kredita, tužitelju neosnovano uskratio od glavnice kredita te ga je tuženik, kao nepošten stjecatelj, obvezan vratiti tužitelju sa zakonskom zateznom kamatom, od dana stjecanja. Stoga, tužitelj ovom tužbom traži utvrđenje ništetnosti sporne ugovorne odredbe i isplatu plaćene naknade za obradu kredita.

2. U odgovoru na tužbu tužena osporava osnov, ali ne i visinu zahtjeva. Tuženik ističe da tužitelj pogrešno smatra da bi u ovoj stvari uživao zaštitu s osnove Zakona o

zaštiti potrošača (NN 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 78/12 i 56/13, sada NN 41/14, dalje u tekstu: ZZP), te s osnove Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 75/09, 112/12, 143/13, 147/13 i 09/15, u daljnjem tekstu: ZPK). Naime, iz okolnosti sklapanja i realizacije predmetnog ugovora o kreditu proizlazi da isti nije bio namijenjen isključivo osobnim, privatnim i nekomercijalnim potrebama tužitelja, već je u znatnom dijelu služio nepotrošačkim, odnosno poslovnim svrhama, zbog čega se na ovaj pravni odnos ne mogu primjenjivati odredbe Zakona o zaštiti potrošača niti Zakona o potrošačkom kreditiranju. Konkretno, razvidno je da je otprilike jedna petina (49.791,39kn/ 6.604,47 eura) ukupno odobrenog iznosa kredita iskorištena radi namirenja poreznog duga obrta supruge tužitelja prema Poreznoj upravi Republike Hrvatske, dakle za potrebe obavljanja obrtničke djelatnosti, a ne za osobne potrebe tužitelja. Nadalje, preostali dio kreditnih sredstava korišten je za podmirenje različitih postojećih dugovanja, pri čemu nije moguće utvrditi da su te obveze nastale isključivo u okviru potrošačkih pravnih odnosa. Slijedom navedenog, tužitelj tijekom postupka nije dokazao da je predmetni kredit bio korišten isključivo, niti pretežito, za osobne, privatne i nekomercijalne svrhe. Obzirom na opisanu strukturu i stvarnu namjenu korištenja kreditnih sredstava, razvidno je da predmetni ugovor o kreditu ima stvarnu i ekonomsku povezanost s poslovnom djelatnošću, koja se ne može smatrati marginalnom niti zanemarivom u kontekstu cjelokupne kreditne transakcije. ZZP u odredbi čl. 3. st. 1. t. 1. potrošača definira kao svaku fizičku osobu koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti. U konkretnom slučaju razvidno je da je predmetni kredit bio namijenjen poduzetničkoj djelatnosti tužitelja. Tuženik upućuje na recentnu presudu Suda EU u predmetu C-630/17 Anica Milivojević protiv Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen, koju dostavlja u privitku, a u kojoj presudi je Sud EU, odgovarajući na treće pitanje Općinskog suda u Rijeci, Stalne službe u Rabu, kojim je taj sud pitao Sud EU za tumačenje pojma potrošača iz perspektive pravne stečevine EU, utvrdio: "Pojam „potrošač” treba usko tumačiti, uzimajući u obzir položaj te osobe u određenom ugovoru, u vezi s njegovom prirodom i svrhom, a ne njezin subjektivan položaj, pri čemu se jedna te ista osoba može smatrati potrošačem u okviru određenih transakcija, a gospodarskim subjektom u okviru drugih. Konkretnije, Sud je u pogledu osobe koja sklapa ugovor s dvostrukom svrhom – odnosno za uporabu koja se jednim dijelom odnosi na njezinu profesionalnu djelatnost, a drugim dijelom na privatne svrhe – smatrao da se na tu osobu mogu primjenjivati navedene odredbe samo ako je veza između navedenog ugovora i profesionalne djelatnosti te osobe tako slaba da postaje marginalna pa stoga ima tek zanemarivu ulogu u kontekstu transakcije za koju je taj ugovor sklopljen, promatrane u cjelini. Obzirom na ta razmatranja, na treće pitanje valja odgovoriti na način da se dužnik koji je sklopio ugovor o kreditu radi izvođenja radova obnove nekretnine u kojoj živi u cilju, među ostalim, da u njoj pruža usluge turističkog smještaja, ne može smatrati „potrošačem.” Slijedom navedenog, tuženik ističe da je očito da postoje okolnosti koje na strani tužitelja otklanjaju svojstva potrošača odnosno u smislu recentnog stajališta Suda EU tužitelj se ima smatrati gospodarskim subjektom u kontekstu predmetnog Ugovora o kreditu, slijedom čega se zahtjev za isplatu tužitelja uopće ne može prosuđivati prema ZZP-u i ZPK-u. Budući da je tuženik osporio tužitelju status potrošača i za to naveo prethodno navedene jasne razloge, tada je na tužitelju da dokaže da je predmetni kredit koristio samo sa osobne potrebe kako bi imao status potrošača prema odredbi članka 3. ZZP-a. Da je teret dokaza u pogledu statusa potrošača u konkretnom slučaju na tužitelju, u istovrsnom predmetu zauzeo je i Županijski sud u Velikoj Gorici u rješenju poslovnog broja GŽ-226/2021 od 13. travnja

2021. godine u kojem navodi: „U pogledu tereta dokaza, odlučne činjenice o statusu tužitelja kao potrošača, valja prije svega istaknuti kako prvostupanjski sud neosnovano smatra da je u situaciji kada je tužena osporila tužitelju njegov status potrošača i za to navela jasne razloge, teret dokaza da tužitelj ne bi bio potrošač je na tuženoj (tužena nije dužna dokazivati negativne činjenice), što osnovano ističe u žalbi. Tužitelj svoj tužbeni zahtjev u tužbi temelji upravo na povredi odredaba ZZP/03, pa je stoga u ovome postupku dužan dokazati odlučnu činjenicu da je potrošač u smislu ranije definicije čl. 3. toč. 1. ZZP/03, kako to tvrdi u svojoj tužbi.“ Tuženik u cijelosti osporava navode tužitelja da bi se ugovorna odredba o naknadi za obradu kredita imala smatrati nepoštenom odnosno ništetnom i to iz sljedećih razloga. Tuženik prije svega ističe da cit. odredba o ulaznoj naknadi propisuje jasan i nedvosmislen iznos naknade koji se ima naplatiti od korisnika kredita za obradu zahtjeva i odobravanje kredita, odnosno drugim riječima ulazna naknada je izražena u točno naznačenom postotku od 2,90% na iznos kredita što čini tu odredbu lako uočljivom i razumljivom pa je utoliko i bespredmetno utvrđivati i eventualnu nepoštenost, odnosno ništetnost navedene odredbe. Dakle, već u samom uvodu tuženik ističe kako nije dopušteno ocjenjivati je li predmetna ugovorna odredba nepoštena odnosno ništetna, a sve sukladno odredbi čl. 84. Zakona o zaštiti potrošača prema kojoj odredbi nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive. Na jednak način određeno je i Direktivom Vijeća Europske unije 93/13/EEZ čiji tekst je inkorporiran spomenutim Zakonom o zaštiti potrošača u hrvatsko nacionalno zakonodavstvo. Tako je odredbom čl. 4. st. 2. Direktive propisano da se procjena o tome jesu li neke odredbe nepoštene ne odnosi na definiciju glavnog predmeta ugovora ni na primjerenost cijene i naknade na jednoj strani, i isporučene usluge i robu, na drugoj, sve dok su te odredbe jasno i razumljivo sastavljene, dok je odredbom čl. 5. propisano da u slučaju ugovora u kojima se potrošaču sve ili određene odredbe nude u pisanom obliku, te odredbe uvijek moraju biti sročene jasno i razumljivo. Dakle, Direktiva propisuje tzv. načelo transparentnosti koje je razvijeno u praksi Suda EU kao načelo temeljem kojega u trenutku ugovaranja određenog pravnog posla potrošaču odredbe ugovora moraju biti razumljive ne samo na formalnoj i gramatičkoj razini, nego i na način da mu je pruženo dovoljno informacije temeljem kojih može shvatiti ekonomske posljedice ugovaranja određene odredbe. Osim toga, ovdje valja ukazati i na odredbu čl. 83. Zakona o zaštiti potrošača, a kojom odredbom je propisano da će sud prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzeti u obzir narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, u odnosu na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor. Dakle, i Direktiva i ZZP propisuju kriterije temeljem kojih se ocjenjuje da li je određena ugovorna odredba poštena, što znači da je i u ovom konkretnom slučaju potrebno ispitati informacije koje su se pružile tužitelju kao potrošaču, ali i okolnosti koje su vrijedile prije i za vrijeme sklapanja ovog ugovora o kreditu. Prvenstveno što se tiče informacija koje je tuženik pružio tužitelju, tuženik ističe da je tužitelja u cijelosti informirao o njegovoj obvezi na plaćanje naknade za obradu kredita. O naplati naknade za obradu kredita tužitelj je bio upoznat tijekom pregovora oko ugovaranja ovog ugovora o kreditu i prilikom sklapanja ugovora o kreditu na način da je službenica Banke koja je ugovarala ovaj kredit s tužiteljem, , tužitelju jasno iskomunicirala da postoji obveza tužitelja na plaćanje takve naknade za obradu kredita. Nadalje, osim što je ta odredba tužitelju bila lako uočljiva, nedvosmisleno razumljiva i prezentirana od strane službenika tuženika, iznos naknade od 2,90% od iznosa kredita je naknada za troškove koji su prouzrokovani tuženiku uslijed obrade kredita. Tuženik osporava navode tužitelja kako tuženik nije imao

nikakav trošak prilikom obrade kredita kada su se ulaznom naknadom pokrivali troškovi poput: operativnih troškova (trošak rada djelatnika Banke, uključujući i troškove zaposlenika na razvoju i održavanju pripadnih IT sustava i sl.), materijalnih troškova (cijene uredskog materijala, informatičke opreme, trošak s osnove korištenja energenata, trošak s osnove razmjene podataka ili baza podataka s trećim stranama kao što su registar obveza po kreditima SRI, HROK ili HZMO itd.), troškova trećih strana koje sudjeluju u realizaciji usluge (npr. trošak poštarine), povezanih regulatornih troškova (npr. za rad djelatnika svih službi, savjetovanje klijenta, izrada ponude za kredit, provjera i unos podataka iz zahtjeva za kredit, obrada zahtjeva, odobravanje kredita, izrada i potpisivanje ugovora, isplata kredita, odlaganje i arhiviranje kreditnog spisa i sl.). Naime, svaki proces obrade pojedinog kredita uključuje nekoliko organizacijskih jedinica odnosno proces obrade pojedinog kredita sastoji se od različitih faza provedbe kredita kao što su savjetovanje i pisana ponuda klijentu, zahtjev za odobrenje kredita, odobravanje kredita, izrada i potpisivanje ugovora, isplata, slaganje kreditnog spisa i sl. Nesporno je i sasvim logično da tuženiku kao pružatelju određene usluge, odnosno kao prodavatelju svog proizvoda u procesu obrade pojedinog kredita nastaju određenih troškovi (kao što su gore navedeni), a koje Banka podmiruje naplatom naknade za obradu kredita, a za koju naplatu u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora o kreditu nije bilo nikakvog zakonskog ograničenja. Dakle, kao i svaki drugi pružatelj usluga na tržištu, Banka je naplaćivala svoje usluge za određenu protutražbinu, u ovome slučaju za plaćanje naknade. U prilog navedenome tuženik dostavlja prikaz procesa obrade kredita za razdoblje od 2004. do 2011. godine sastavljen od strane Direkcije za upravljanje proizvodima i podršku poslovanju unutar Sektora građanstva, od siječnja 2011. godine. Navedenim dokumentom popisane su aktivnosti prilikom obrade jednog kredita, razgraničeno na tri različite vrste kredita, kao i utrošak vremena potrebnog za obradu pojedine vrste kredita. Da bi se, primjerice, proces samo jednog stambenog kredita odvio u potpunosti odnosno do kraja, potrebno je 652 minute ili skoro 11 sati efektivnog ljudskog rada, a svaki sat ljudskog rada nosi određeni trošak. Utrošak ljudskog rada po pojedinoj vrsti kredita (stambeni, gotovinski) korelira i sa različitim apsolutnim iznosom naplaćene naknade za obradu kredita. Obzirom na troškove nastale prilikom obrade kredita tuženik je sukladno odredbi čl. 10. i nastalim troškovima naplatio naknadu u visini od 2,90% od visine predmetnog kredita. Dakle, iz navedenog jasno proizlazi da je tužitelj imao dovoljno informacija iz kojih proizlazi njegova obveza plaćanja naknade za obradu kredita, o istoj je bio informiran prije i za vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, a odredba o takvoj naknadi predstavlja odredbu koja je u ugovoru o kreditu sastavljena jasno, lako je uočljiva i lako razumljiva. Zbog činjenice da je tužitelj bio upoznat s obvezom plaćanja ulazne naknade te da je bio i upoznat s točno određenim iznosom koji mora podmiriti za ulaznu naknadu, Županijski suda u Zagrebu u presudi poslovnog broja GŽ-2101/2022-4 od 11. listopada 2022. godine preinačuje prvostupanjsku presudu kojom je usvojen tužbeni zahtjev te odbija u cijelosti tužbeni zahtjev s obrazloženjem: „8. Nije sporno da je tužiteljica bila upoznata sa visinom naknade za obradu kredita prije sklapanja Ugovora o kreditu u vezi sa čim je detaljno informirana o visini naknade koju plaća korisnik sa statusom klijenta odnosno bez statusa klijenta banke (sve prema Ponudi-list 18 spisa, dostavljene po tuženiku u kojoj se između ostalog određeno navodi: "ISKORISTITE JOŠ POVOLJNIJE UVJETE ERSTE KREDITA-ostvarite status klijenta Erste banke otvaranjem tekućeg računa-prebacivanjem redovnih mjesečnih primanja", a nastavno su određeno navedeni svi uvjeti kredita za one koji imaju status klijenta i one koji nemaju taj status, tako da je uz ostalo jasno navedeno da prvi sa statusom klijenta plaćaju naknadu za obradu kredita

u visini od 2%, a ostali bez tog statusa u visini od 3% od iznosa kredita). Ovo potvrđuje iskaz svjedokinje Maje Turković prema kojem su klijenti dolazili s ponudom u kojoj je, između ostalog, bila ponuđena po visini različita naknada za obradu kredita ovisno o tome je li klijent prebacuje svoj račun u banku. U opisanim okolnostima, tuženik je dokazao svoje tvrdnje da se je pojedinačno pregovaralo o navedenoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru (članak 81. stavak 4. ZZP/03), zbog čega tužbeni zahtjev nije osnovan.“ Slijedom navedenoga, bespredmetno je utvrđivati nepoštenost odnosno ništetnost navedene ugovorne odredbe. U tom smislu, tuženik ukazuje i na recentnu odluku Suda EU u predmetu broj C-621/17 (Gyula Kiss protiv CIB Bank Zrt.). Naime u tom predmetu se razmatralo pitanje eventualne nepoštenosti/ništetnosti pojedinih odredbi ugovora o zajmu, a koje odredbe su se ticale naknada u ugovorima o kreditu. U glavnom postupku koji je povod pokretanja prethodnog postupka pred Sudom EU tužitelj je podnio tužbu s ciljem da se utvrdi nepoštenost odredbi o naknadi za upravljanje koja je bila određena u visini od 2,4% godišnje za razdoblje od 20 godina i isplatnoj naknadi koja je bila određena u iznosu od 40 000 mađarskih forinti i to jer u ugovoru nisu konkretno navedene zauzvrat ponuđene usluge. I u ovome pojedinačnom predmetu tužitelj također navodi kako je riječ o ugovornoj odredbi koja jasno ne navodi koje usluge Banka naplaćuje, odnosno, koji su troškovi pokriveni naplatom naknade za obradu kredita kao niti da je prilikom sklapanja ugovora o kreditu tužitelj o naplati predmetne naknade bio informiran. Sud koji je uputio zahtjev Sudu EU smatra da određivanje usluga koje se pružaju u zamjenu za naknadu za upravljanje i isplatnu naknadu može biti relevantno prilikom utvrđivanja jesu li odredbe ugovora što ga je sklopio tužitelj u glavnom postupku dovoljno jasne i razumljive u smislu čl. 4. st. 2. i čl. 5. Direktive 93/13. Tako je Sudu EU postavljeno prvo pitanje koje glasi: “Treba li zahtjev jasnog i razumljivog sastavljanja iz čl. 4. st. 2. i čl. 5. Direktive 93/13 tumačiti na način da, u okviru ugovora o potrošačkom zajmu, taj zahtjev ispunjava ugovorna odredba o kojoj se nisu vodili pojedinačni pregovori, a koja točno utvrđuje iznos troškova, provizija i drugih naknada na teret potrošača, njihovu metodu izračuna i trenutak kada ih je potrebno platiti, ali koja, međutim, ne navodi za koje se konkretne usluge plaćanju ti troškovi; ili se pak treba tumačiti na način da je i u ugovoru potrebno navesti koje su to određene usluge? U potonjem slučaju, je li dovoljno da se sadržaj pružene usluge može izvesti iz naziva troška?” Odgovarajući na postavljeno pitanje Sud EU odgovara da čl. 4. st. 2. i čl. 5. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da zahtjev prema kojem ugovorna odredba treba biti jasno i razumljivo sastavljena NE nalaže da u odredbama ugovora o potrošačkom zajmu, o kojima se nisu vodili pojedinačni pregovori i u kojima se točno utvrđuju iznosi troškova upravljanja zajmom i isplatne naknade na teret potrošača, njihova metoda izračuna i trenutak kada ih je potrebno platiti – također (NE) treba detaljno navesti sve usluge koje se pružaju u zamjenu za predmetne iznose. Sud svoju odluku temelji na razmišljanju kako su predmetne ugovorne odredbe bile dovoljno jasne i razumljive da tužitelj može procijeniti ekonomske posljedice koje iz toga za njega proizlaze, a da nije potrebno navesti točne usluge koje se pružaju s obzirom da se priroda stvarno pruženih usluga može razumno shvatiti ili izvesti iz cjelokupnog ugovora. Sud EU je također stajališta da je u svakom pojedinačnom slučaju potrebno voditi računa o svim relevantnim činjeničnim elementima među kojima su ne samo odredbe dotičnog ugovora, nego i oglašavanje i obavijesti koje je davatelj zajma učinio dostupnima u sklopu pregovora o njegovu sklapanju. Obzirom na navedeno, navodi tužitelja o nerazumljivosti naplaćene naknade u ovome pojedinačnom postupku u cijelosti su neosnovani s obzirom na jasno određenje naknade koja se naplaćuje prilikom sklapanja ugovora o kreditu, a koja ne mora sadržavati koje se sve usluge pružaju u

zamjenu za predmetne iznose koji se naplaćuju temeljem navedene ugovorne odredbe o naknadi za obradu kredita. Dakle, uzimajući u obzir sve relevantne činjenične elemente ovoga pojedinačnog postupka (letci i izvatci iz važećih odluka Banke, okolnosti pregovaranja s financijskim zastupnikom i sl.) jasno je kako je riječ o tome da se priroda stvarno pruženih usluga može razumno shvatiti odnosno izvesti iz cjelokupnog ugovora te kako tužitelju predmetne ugovorne odredbe nisu mogle ostati nejasne ili nerazumljive. Slijedom svega navedenoga naslovnom sudu opće nije dopušteno ocjenjivati nepoštenosti/ništetnost predmetne odredbe o naknadi za obradu kredita/prijevremenu otplatu kredita jer je predmetna ugovorna odredba u cijelosti jasna, lako uočljiva i lako razumljiva. Nadalje, ukazuje se da je odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača propisano da je ugovorna odredba nepoštena ako uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, a da će se prilikom utvrđivanja tih okolnosti uzimati u obzir narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, u odnosu na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor. Sve i da je naslovnom sudu dopušteno utvrđivati nepoštenost/ništetnost predmetne ugovorne odredbe, tuženik ističe kako takva odredba zasigurno ne uzrokuje takvu neravnotežu u pravima i obvezama među strankama koja bi se imala smatrati značajnom u smislu odredbe čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača. O navedenom se također očitovao Sud EU u gore navedenom predmetu s obzirom da je Sudu EU postavljano i drugo pitanje koje glasi: "Treba li čl. 3. st. 1. Direktive 93/13 tumačiti na način da ugovorna odredba koja je u predmetnom slučaju upotrijebljena u području troškova, pri čemu, na temelju ugovora, nije moguće nedvojbeno utvrditi koje se konkretne usluge pružaju u zamjenu za te troškove, uzrokuje na štetu potrošača, u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri, znatniju neravnotežu u pravima i obvezama stranaka, proizašlima iz ugovora?" Zaključak Suda EU je da čl. 3. st. 1. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da ugovorna odredba o naknadi za upravljanje zajmom, poput one u glavnom postupku – koja ne omogućava da se nedvojbeno utvrdi koje se konkretne usluge pružaju u zamjenu za te troškove – načelno ne uzrokuje na štetu potrošača, u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri, znatniju neravnotežu u pravima i obvezama stranaka proizašlima iz ugovora. Sud EU tako objašnjava da je na nacionalnom sudu da s obzirom na sve okolnosti slučaja, ispita, kao prvo, moguće nepoštovanje zahtjeva dobre vjere i kao drugo, postojanje eventualne znatnije neravnoteže na štetu potrošača. Kada je riječ o ispitivanju mogućeg postojanja znatnije neravnoteže, Sud EU dalje navodi kako činjenica da usluge pružene u zamjenu za naknadu za upravljanje i izlaznu naknadu nisu konkretno određene ne znači da odredbe koje se na njih odnose ne odgovaraju zahtjevu transparentnosti navedenih u čl. 4. st. 2. i čl. 5. Direktive 93/13, pod uvjetom da se priroda stvarno pruženih usluga može razumno shvatiti ili izvesti iz cjelokupnog ugovora. Iz svih okolnosti koji se tiču predmetne ulazne naknade proizlaze zaključci da je ulazna naknada bila utvrđena u točno određenom i tužitelju poznatom i lako uočljivom i razumljivom iznosu, da je službenik tuženika tužitelju prezentirao ulaznu naknadu i troškove koje obuhvaća, da je postojala i ponuda koja je predana tužitelju, a u kojoj se također upozorilo tužitelja na obvezu plaćanje naknade. Stoga, nakon što je upoznat sa svim tim okolnostima, a budući da je polazište za bilo koji obveznopravni odnos sadržano u volji ugovornih strana, ukoliko tužitelj nije pristajao na navedenu naknadu, isti nije ni bio u obvezi pristati na predmetni ugovor o kreditu. U konačnici, tuženik ističe prigovor zastare na ovo potraživanje tužitelja, jer je naknada naplaćena dana 25.03.2008. godine. Naime, ukoliko bi naslovni sud iz bilo kojeg razloga smatrao da bi cit. odredba bila nepoštena, na eventualni zahtjev tužitelja kojim bi zahtijevao isplatu naplaćene naknade ima se

primijeniti petogodišnji rok od dana plaćanja. Naime, niti jedna od presuda za kolektivnu zaštitu potrošača, a ni neka druga pravomoćna presuda ne utvrđuje ništetima ugovorne odredbe o naknadama za obradu kredita. Stoga, jasno je da nema ni tužbe koja bi prekinula tijek zastarnog roka za ovu navodnu tražbinu tužitelja. Slijedom svega navedenog, a uzimajući u obzir da naknada između ostalog predstavlja naknadu tuženiku za prouzročene troškove obrade kredita, to tuženik ističe da se ne može smatrati da bi navedena odredba uzrokovala znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa da bi zbog toga bila ništetna, a sve i da naslovni sud iz bilo kojeg razloga zauzme takav stav, što se osporava u cijelosti, eventualno potraživanje tužitelja bilo bi u zastari obzirom na značajan protek vremena od plaćanja naknade. Vezano za tužbeni zahtjev tužitelja kojim potražuje zakonske zatezne kamate od dana 26.03.2008. godine, tuženik ističe da čak i u slučaju kada bi sud utvrdio ništetnim pobijane odredbe ugovora i ocijenio osnovanim postojanje tužiteljeve tražbine, a što se spori u cijelosti, takav zahtjev tužitelja u odnosu na tijek zakonskih zateznih kamata bi bio u potpunosti neosnovan. Predmetna pravna shvaćanja VSRH u pogledu tijeka zastare moraju imati i utjecaja na druge pravne institute. Očito je da pravna shvaćanja Građanskog odjela VSRH odstupaju od općeg pravila obveznog prava, a to je da zastarni rok počinje teći idućeg dana nakon dana dospelosti, što je i bila dosadašnja praksa VSRH, jer dospijeće tražbine usmjerene na povrat onoga što je ispunjeno na ime ništetnosti ugovora dospijeva odmah, a prema općim pravilima zastara je izravno povezana s dospijećem obveze. Ovo osobito iz razloga što uslijed ništetnosti namjeravani pravni učinci nisu niti nastali pa kako nije niti nastao ugovorni odnos, pa je stoga ona strana koja je dala nešto drugoj ugovornoj strani, istog trenutka od davanja, ovlaštena zahtijevati povrat (ex tunc učinci ništetnosti). Obzirom da, kao što je to kod zastare, postoje i drugi pravni instituti povezani s dospijećem, opravdano je ispitati ovaj stav VSRH i s aspekta tih drugih instituta, osobito vezano za početak tijeka zateznih kamata na povrat onoga što je dano na temelju ništetnih odredbi ugovora. Budući da je VSRH usvojio pravno shvaćanje prema kojem zastarni rok kod restitucijskog zahtjeva počinje teći tek u trenutku pravomoćnosti presude kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost, isto vrijedi i za početak tijeka zatezne kamate na novčani iznos koji jedna strana mora vratiti drugoj kao posljedica ništetnosti. Naime, promjena jednog režima (početak tijeka zastare), dovodi i do promjene drugog režima (početak tijeka zateznih kamata), jer su oba ta režima izravno povezana s dospijećem obveze. Sukladno općim pravilima zatezne kamate se duguju kada dužnik zakasni s ispunjenjem novčane obveze, što bi prema ranijem stavu VSRH značilo da se zatezne kamate duguju od idućeg dana od dana plaćanja ako je stjecatelj nepošten, a inače od dana podnošenja zahtjeva, jer je već idući dan vjerovnik zbog ex tunc učinaka ništetnosti mogao zahtijevati povrat neosnovano plaćenog. S druge strane, uzimajući u obzir novi stav VSRH, za zaključiti je da se restitucijski zahtjev finalizira pravomoćnošću sudske odluke kojom je utvrđena ili ustanovljena ništetnost (dakle, ta odluka ima konstitutivni karakter), a što dalje znači da finalizacija te tražbine (datum pravomoćnosti sudske odluke) ima značenje i njezinog dospijeća, pa to izravno rješava i pitanje početka tijeka zatezne kamate u smislu da zatezna kamata počinje teći od idućeg dana od dana dospijeća, tj. od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost. Svako drugo ili drugačije tumačenje od prethodno navedenog ne bi imalo smisla, jer bi otvaralo put zlouporabama subjektivnih prava vjerovnika, koji bi po vlastitom izboru, iako znaju za eventualnu ništetnost, mogli duže čekati da podnesu tužbe na utvrđenje ništetnosti, jer na taj način uopće ne riskiraju nastupanje zastare, s jedne strane, a imali bi pravo zahtijevati isplatu zatezne kamate od trenutka kada je došlo do plaćanja, odnosno od

dana podnošenja zahtjeva s druge strane. Iz ranije citiranog rada dr. sc. Marka Baretića dipl.iur razvidno je da i ovo stajalište tuženika korespondira sa mišljenjima pravne teorije kada se navodi: „Pravno stajalište VSRH-a, nadalje, otvara pitanje početka tijeka zateznih kamata na ono što je dano temeljem ništetnog pravnog posla. Temeljem čl.29.st.1. ZOO-a, dužnik koji zakasni s ispunjenjem svoje novčane obveze duguje, pored glavnice, i zatezne kamate. Jasno je, stoga, da i ZOO veže početak tijeka zateznih kamata uz dospelost tražbine. No, u pogledu zateznih kamata na ono što je stečeno bez osnove ZOO predviđa posebno pravilo, pa je tako u čl. 115. ZOO-a propisano da zatezne kamate teku od stjecanja ako je stjecatelj bio nepošten odnosno od podnošenja zahtjeva ako je stjecatelj bio pošten.“ ... „Doduše potrebno je naglasiti da odredba čl. 1115. ZOO-a počiva na premisi da tražbina povrata onoga što je dano bez osnove dospijeva trenutkom stjecanja, odnosno davanja. U tom smislu, ako je pravnim shvaćanjem Građanskog odjela VSRH-a iz siječnja 2020. godine ujedno implicirano da tražbina povrata onoga što je dano temeljem ništetnog ugovora dospijeva tek pravomoćnošću odluke kojom se utvrđuje ništetnost, tada bi, temeljem čl. 29. st. 1. ZOO-a trebalo zaključiti da i zatezne kamate na tu tražbinu započinju teći od trenutka pravomoćnosti te odluke. Naime, zatezne kamate ne mogu započeti teći prije negoli je tražbina dospjela.“ Stoga, ako sudska praksa, pa tako i VSRH čiji je cilj ujednačavanje prava, već zauzima stav i daje pravo vjerovniku da postavi zahtjev kasnije nego na što bi to imao pravo doslovnom primjenom zakonskih pravila, tada je logično da se odgađanje pravnih učinaka zastare za vjerovnika, jednako prenese i na odgađanje pravnih učinaka u smislu početka tijeka zatezne kamate za dužnika, i to stoga što obveza plaćanja zateznih kamata nastaje kao posljedica zakašnjenja dužnika s ispunjenjem novčane obveze. Podredno, ukoliko sud prethodno izneseni stav tuženika ne bi uzeo u obzir, tuženik ističe da tužitelj i dalje ne bi imao pravo potraživati zakonske zatezne kamate na pojedinačne iznose od dana plaćanja istih. Naime, odredbom članka 214. Zakona o obveznim odnosima ("Službeni list SFRJ" br. 29/78., 39/85., 46/85., 57/89., "Narodne novine" br. 53/91., 73/91., 3/94., 111/93., 107/95., 7/96., 91/96., 112/99., 88/01., 35/05.), a koja odredba je istovjetna odredbi članka 1115. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18) propisano je da kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, vraća se zajedno sa zateznim kamatama i to ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva. Sukladno mišljenju Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske iznijetog na sjednici dana 05. ožujka 2004. godine, Ugovorne strane iz ništavog ugovora o zajmu u smislu odredbe članka 214. ZOO-a treba smatrati savjesnim, pa stjecatelju pripadaju zatezne kamate od dana podnošenja zahtjeva. Navedeno mišljenje Vrhovni sud potvrđuje i u odluci posl.br. Rev-2781/2011 od 16. lipnja 2015. godine: „Naime, ugovorne strane iz ugovora o zajmu koji je ništav iz razloga što su njime ugovorne strane protuzakonito ugovorile plaćanje u stranoj valuti treba u smislu odredbe čl.214. ZOO smatrati savjesnim, pa stjecatelju pripadaju zatezne kamate od dana podnošenja zahtjeva.“ Slijedom navedenog, razvidno je da ukoliko bi sud ocijenio osnovanim tužbeni zahtjev tužitelja u odnosu na glavnice, a što tuženik osporava, tužitelj bi eventualno imao pravo na zakonske zatezne kamate na potraživani iznos i to od podnošenja tužbe, a sve iz razloga jer je tek podnošenjem predmetne tužbe tužitelj postavio zahtjev prema tuženiku za povrat stečenog bez osnove, a tuženik u trenutku stjecanja nije bio nepošten te ga se sukladno izraženom shvaćanju VSRH u smislu odredbe članka 214. ZOO-a treba smatrati savjesnim. Slijedom navedenog, ukoliko bi naslovni sud iz bilo kojeg razloga smatrao da bi tužbeni zahtjev tužitelja usmjeren na utvrđenje ili ustanovljenje ništetnosti bio osnovan (a čemu se tuženik protivi), jedino bi bilo pravno osnovano tužitelju dosuditi isplatu glavnog

potraživanja zajedno sa zateznim kamatama tekućim od pravomoćnosti odluke kojom je utvrđena ništetnost odnosno podredno od podnošenja tužbe u konkretnom predmetu. Tužitelj navodi kako se na ovaj pojedinačni postupak trebaju primijeniti zaključci Suda EU u predmetima C-224/19 i C-84/19 s obzirom da je riječ o činjenično identičnim slučajevima kao i u ovome pojedinačnom postupku. Međutim, tuženik ističe kako se predmetne odluke uopće ne mogu primijeniti na ovaj pojedinačni postupak te da su tumačenja tužitelja u cijelosti samoinicijativna i neosnovana i to iz sljedećih razloga. Naime, odluke Suda EU imaju se tumačiti i primjenjivati na pojedinačne postupke koji se vode pred nacionalnim sudovima ne samo ovisno o činjenicama predmeta koji je povod za donošenje odluke Suda EU već ovisno i o nacionalnim propisima u odnosu na koje se zahtijeva tumačenje prava Europske unije. Tužitelj tako neosnovano ističe da se navedene odluke trebaju primijeniti u ovome pojedinačnom postupku obzirom da u potpunosti zanemaruje odredbe nacionalnih zakonodavstava koji su bili primjenjivi u tim predmetima i u odnosu na koje odredbe je Sud EU-a tumačio odredbe europskog zakonodavstva. Naime, u predmetu C-224/19 Sud EU tumači odredbe Direktive 93/13 u odnosu na španjolsko nacionalno zakonodavstvo i to Zakon 2/2009 o sklapanju potrošačkih ugovora o zajmu od 31. ožujka 2009. koji u članku 5. stavku 1., naslovljenom „Obveze transparentnosti cijena”, između ostalog, propisuje: „Poduzeća slobodno utvrđuju svoje provizije, uvjete i troškove koji se mogu prebaciti na potrošače, bez drugih ograničenja osim onih vezanih uz nepoštenne odredbe u ovom zakonu [...] kao i u [Kraljevskom zakonodavnom dekretu 1/2007]. „Provizije ili naknade ili troškovi prebačeni na klijenta moraju odgovarati stvarno pruženim uslugama ili nastalim troškovima. Usluge koje kupac nije izričito prihvatio ili zatražio ne dovode do nikakve provizije ni nikakva troška.” Tako Sud EU, uzimajući u obzir odredbe španjolskog Zakona 2/2009, tumači članak 3. st. 1. Direktive 93/13 na način da ugovorna odredba ugovora o zajmu sklopljenog između potrošača i financijske institucije kojom se potrošaču nalaže plaćanje naknade za otvaranje može stvoriti na štetu potrošača znatniju neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka u suprotnosti sa zahtjevom dobre vjere, kad financijska institucija ne dokaže da ta naknada odgovara stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima. (v. para. 23, 72 i 78.). Nadalje, u predmetu C-84/19 Sud EU raspravljao je zahtjeve koji su bili upućeni u okviru triju sporova (C-252/19, C-84/19 i 222/19) između triju kreditnih institucija i to o naplati iznosa koji te kreditne institucije zahtijevaju od potrošača na temelju ugovora o potrošačkim kreditima i to sukladno odredbama poljskog nacionalnog zakonodavstva. Predmet raspravljanja svih triju predmeta je tumačenje Direktive 93/13 o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima i Direktive 2008/48 o ugovorima o potrošačkim kreditima u odnosu na poljski Zakon o potrošačkom kreditiranju kojim je bio propisan maksimalan iznos nekamatnih troškova kredita koji se određivao prema točno određenoj matematičkoj formuli. (v. para 22.). Tako su pitanja nacionalnog suda u svim trima predmetima bila usmjerena na tumačenje Direktive 93/13 i Direktive 2008/48 s obzirom na propisani maksimalni iznos nekamatnih troškova kredita. Tako, primjerice, svojim pitanjem u predmetu C252/19 nacionalni sud koji je uputio zahtjev pita treba li članak 3. točku (g) i članak 22. Direktive 2008/48 tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo u pogledu potrošačkog kredita kojim se utvrđuje način izračuna maksimalnog iznosa nekamatnih troškova kredita koji se mogu nametnuti potrošaču, dok pitanjem u predmetu C84/19, sud pita treba li članak 1. stavak 2. Direktive 93/13 tumačiti na način da se njime iz njezina područja primjene isključuje ugovorna odredba kojom se utvrđuju nekamatni troškovi kredita prema gornjoj granici utvrđenoj nacionalnim zakonodavstvom koje se odnosi na potrošački kredit ako se tim propisom predviđa da se nekamatni troškovi kredita ne duguju za

iznos koji premašuje tu gornju granicu ili ukupan iznos kredita. Dakle, predmet razmatranja u postupku C-224/19 je tumačenje Direktive 93/13 u odnosu na španjolsko nacionalno zakonodavstvo koje je davalo mogućnost naplate naknade za otvaranje (ulazne naknade) pod uvjetom da takva naknada odgovara stvarno pruženim uslugama ili nastalim troškovima pa Sud EU govori o postojanju eventualne neravnoteže u pravima i obvezama među strankama ukoliko naknada za otvaranje ne odgovara tim stvarno pruženim uslugama ili nastalim troškovima; Predmet razmatranja u postupku C-84/19 je tumačenje Direktive 93/13 i Direktive 2008/48 u odnosu na poljsko nacionalno zakonodavstvo koje je propisivalo maksimalan iznos nekamatnih troškova (kao što je ulazna naknada) koje banka može naplatiti. Obzirom na navedeno, primjena navedenih odluka u ovome pojedinačnom postupku bila bi jedino moguća u slučaju primjene hrvatskog nacionalnog zakonodavstva koje bi svojim sadržajem odgovaralo gore navedenom zakonodavstvu. Međutim, s obzirom na zakonodavstvo koje je bilo na snazi u vrijeme sklapanja predmetnog kredita i naplate naknade za obradu kredita, zaključci Suda EU u navedenim predmetima nisu primjenjiva u ovome slučaju. Naime, u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora o kreditu nije postojalo nikakvo zakonsko ograničenje na ugovaranje predmetne naknade (tek je naknadnim izmjenama potrošačkih propisa 2013. godine definirano koje se naknade i pod kojim uvjetima mogu naplaćivati u potrošačkom kreditiranju, koje odredbe se međutim ne primjenjuju na potrošačke ugovore prije njegova stupanja na snagu tih zakonskih propisa). Dakle, zakonodavac niti je ograničavao mogućnost naplate naknade za obradu kredita, niti je to omogućavao pod određenim uvjetima niti je bio propisan određeni maksimalni iznos naknade koji se može naplatiti. Točnije, tek je Zakonom o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 75/2009) i njegovim izmjenama i dopunama iz 2013. godine („Narodne novine“, broj 143/2013) zakonodavac u čl. 1. i 14. dao ovlaštenje ministru financija da pravilnikom „pobliže definira naknade i druga pitanja s tim u vezi“ pa je tako 31. siječnja 2014. godine donesen Pravilnik o naknadama na potrošačke kredite („Narodne novine“, broj 15/2014), kojim je izrijekom bila u članku 3. kao dopuštena predviđena i naknada za obradu kredita, a vjerovnik ih „u kreditnom poslovanju obračunava i naplaćuje...sukladno tarifi odnosno aktu vjerovnika kojim su određene naknade, a ovisno o vrsti kredita“. Sve do stupanja na snagu navedenog zakonodavstva nije postojalo nikakvo zakonsko ograničenje ugovaranja predmetne naknade za obradu kredita. Spomenuta odredba članka 3. Pravilnika o naknadama na potrošačke kredite („Narodne novine“, broj 15/2014) je glasila: „Članak 3. 1. Za obavljanje usluga u poslovima kreditiranja potrošača vjerovnik može obračunavati i naplatiti naknade, i to: naknadu za obradu kreditnog zahtjeva, naknadu za vođenje kredita, naknade za promjene po kreditu, naknade za prijevremenu otplatu kredita, naknade za otkaz ugovora o kreditu, naknade za izdavanje obavijesti i potvrda na zahtjev klijenta ili zbog okolnosti na koje vjerovnik nije mogao utjecati, naknada/premija za osiguranje potraživanja.“ Naposljetku, zakonodavac je tek Zakonom o stambenom potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 101/2017 od 12. listopada 2017.), propisao, da kreditne institucije ne smiju naplatiti naknadu za obradu i/ili odobravanje stambenog potrošačkog kredita, ali samo u slučaju stambenih potrošačkih kredita, pri čemu se ta zabrana ne primjenjuje na ugovore o kreditu koji su sklopljeni prije stupanja na snagu Zakona o stambenom potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 101/2017 od 12. listopada 2017.) S obzirom na navedeno, očito je kako se utvrđenja Suda EU u navedenim predmetima ne mogu primijeniti na ovaj pojedinačni postupak već bi jedino ispravno bilo primijeniti odluku Suda EU u predmetu C-621/17 koja činjenicama postupka i primjenjivom zakonodavstvu odgovara ovome pojedinačnom postupku. Slijedom svega

navedenoga ne može se smatrati da bi predmetna ugovorna odredba o naknadi za obradu kredita uzrokovala značajnu neravnotežu u pravima i obvezama među strankama pa da bi se ta odredba imala smatrati nepoštenom/ništetnom. Obzirom na navedeno, tuženik predlaže naslovnom sudu da odbije tužbu tužitelja i tužbene zahtjeve tužitelja kao neosnovane te naloži tužitelju da naknadi tuženiku troškove ovoga postupka.

3. U dokaznom postupku sud je izvršio uvid u Ugovor o kreditu od 25. ožujka 2008., obračun naknade za bankarske usluge, dokumentaciju na listu 44, obračun naknade za bankarske usluge, stanje računa poreznog obveznika na listu 73, uplatnice na listu 98-102, Aneks broj 1 ugovora o kreditu od 25. siječnja 2016., saslušao tužitelja kao stranku.

4. Tužbeni zahtjevi su osnovani.

5. Obzirom je već u odgovoru na tužbu tuženik izjavio da nije sporna visina tužbenog zahtjeva, to nije bilo potrebno provoditi financijsko vještačenje.

6. Predmet spora zahtjev je tužitelja radi utvrđenja ništetnosti ugovorne odredbe koji se odnose na naknadu za obradu kredita te zahtjev za povrat iznosa plaćenog po navedenoj osnovi.

7. Nije sporno da su tužitelj, kao korisnik kredita i tuženik, kao kreditor 25. ožujka 2008. sklopili ugovor o kreditu kojim je tuženik odobrio tužitelju kredit u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 63.637,00 CHF po srednjem tečaju (kreditora) na dan korištenja kredita.

8. Nije sporno da je tužitelj platio naknadu za obradu kredita u iznosu od 1.140,84 EUR (tadašnjih 8.595,66 kn).

9. Tužitelj ima status potrošača u smislu odredbe članka 3. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/2003 u daljnjem tekstu: ZZP) obzirom ugovor o kreditu nije sklopljen u svrhu koja bi bila namijenjena njegovoj poslovnoj djelatnosti niti obavljanju djelatnosti slobodnog zanimanja. Radilo se o kreditu koji je utrošen za privatnu svrhu obzirom je dio kredita tužitelj iskoristio za izgradnju i dovršetak kuće u Mrzlom Polju u kojoj i danas stanuje, dok je dijelom kredita zatvorio minuse na drugim računima. Porezni dug u vezi poslovanja obrta svoje supruge riješio je drugim novčanim sredstvima.

10. Nadalje, prema odredbi članka 59. ZZP ugovor o potrošačkom zajmu mora sadržavati podatke potrebne za identifikaciju ugovora, odredbe o uvjetima pod kojima se zajam odobrava, a posebno: odredbu o iznosu zajma, odredbu o nominalnoj godišnjoj kamatnoj stopi i pretpostavkama pod kojima se godišnja nominalna kamatna stopa može promijeniti, odredbu o troškovima koji se u vrijeme sklapanja ugovora naplaćuju te pretpostavkama pod kojima se ti troškovi mogu promijeniti, odredbu o efektivnoj kamatnoj stopi, odredbu o pretpostavkama pod kojima efektivna kamatna stopa može biti promijenjena, odredbu o iznosu, broju i razdoblju ili datumu otplate pojedinih obroka zajma, kao i kamate i ostale troškove koje potrošač mora platiti kako bi otplatio zajam te, ako je moguće, ukupan iznos tih uplata, odredbu o ukupnom trošku zajma, odredbu o obvezi i uvjetima štednje ili pologa novca, ako je to pretpostavka za

odobrenje zajma, nominalnu godišnju kamatnu stopu za zajam i nominalnu godišnju kamatnu stopu za sredstva pologa ako je polog pretpostavka za odobrenje zajma, odredbu o sredstvima osiguranja plaćanja, odredbu o pretpostavkama i postupku raskida ugovora o zajmu. Stoga, predmetni ugovor predstavlja potrošački ugovor pa se može raspravljati o nepoštenosti njegovih odredbi s osnove Zakona o zaštiti potrošača.

11. Prema odredbi članka 81. stavak 1. ZZP, ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a sukladno odredbi članka 81. stavka 2. ZZP, smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca. Nadalje, sukladno odredbi članka 87. stavak 1. ZZP, nepoštena ugovorna odredba je ništava.

12. Prema odredbi članka 81. stavak 4. ZZP ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed formuliranom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati.

13. Sporna odredba navedena je u članku 10. Ugovora o kreditu od 25. ožujka 2008. i glasi: „Za obradu zahtjeva i odobravanje Kredita Korisnik kredita dužan je prije korištenja kredita platiti 2,900 % (dva cijelih devedeset posto) naknade na iznos kredita, odnosno minimalno = 200,00 HRK (dvjestoHRK), obračunate s datumom Ugovora. Korisnik kredita suglasan je da se obračunati iznos naknade naplati prilikom isplate plasmana.“

14. Iz iskaza tužitelja također proizlazi da se nije pregovaralo o pojedinačnim odredbama ugovora o kreditu pa tako niti o odredbama o isplati naknade za obradu kredita.

15. Dakle, o naknadi prilikom isplate kredita nije se moglo pregovarati, kao niti o visini te naknade. Sporne ugovorne odredbe bile su unesene u unaprijed sastavljenom ugovoru pa je sukladno odredbi članka 81. stavak 4. ZZP tuženik bio dužan dokazati da se o tim odredbama pojedinačno pregovaralo.

16. Tuženik nije dokazao da se o predmetnim ugovornim odredbama pojedinačno pregovaralo. Obzirom se nije pojedinačno pregovaralo o spornim ugovornim odredbama o naknadi prilikom isplate kredita, tužitelj je kao potrošač doveden u neravnotežan položaj u odnosu na banku.

17. Osim toga, tužitelju nije objašnjeno niti je određeno navedeno na što se naknada odnosi, što je uzrokovalo neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja kao potrošača. U tim okolnostima nije od odlučnog značaja što tužitelj nije pročitao ugovor.

18. Obzirom tužitelju prilikom zaključenja ugovora o kreditu od strane tuženika nisu pojašnjeni razlozi ugovaranja naknade za obradu kredita, kao niti na što se točno odnosi, niti je tužitelju kao potrošaču bilo omogućeno da pristane na takve odredbe,

to su takve jednostrano određene ugovorne odredbe protivne načelu savjesnosti i poštenja iz odredbe članka 4. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, u daljnjem tekstu: ZOO).

19. Naime, odredbom članka 4. ZOO propisano je da u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici su dužni pridržavati se načela savjesnosti i poštenja.

20. Načelo savjesnosti i poštenja općenito znači da su sudionici obveznih odnosa dužni međusobno postupati obzirno i uvažavati interese obje ugovorne strane, vodeći pri tome računa o smislu i svrsi obveznog odnosa. Konkretno, kao mjerilo ponašanja procjenjuje se kako bi se ponašao prosječan čovjek ili prosječan potrošač, s jedne strane, odnosno, uredan i savjestan gospodarstvenik ili dobar domaćin s druge strane.

21. Sukladno odredbi članka 295. ZOO sud je ocijenio predmetni ugovor formularnim (tipskim) jer sadržava opće uvjete ugovora odnosno radi se o takvim ugovornim odredbama koje su sastavljene za veći broj ugovora koji jedna ugovorna strana (sastavljač) prije ili u trenutku sklapanja ugovora predlaže drugoj ugovornoj strani, bilo da su sadržani u formalnom (tipskom) ugovoru bilo da se na njih ugovor poziva pa opći uvjeti ugovora dopunjuju posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru i u pravilu obvezuju kao i ova.

22. Stoga se radi o odredbama koje su nepoštene u smislu odredbe članka 81. stavak 1. ZZP obzirom tuženik nije dokazao da se o predmetnim ugovornim odredbama pojedinačno uopće pregovaralo što je bio dužan dokazati u smislu odredbe čl. 81. st. 4. ZZP.

23. Takav je stav i prakse Europskog suda koji u Odluci Europskog suda u spojenim predmetima C-224/19 i C-259/19 gdje je sud rješavajući postavljena prethodna pitanja presudio kako je ugovorna odredba kojom se nalaže potrošaču plaćanje naknade za odobrenje kredita (ulazna naknada) nepoštena i ništetna ako banka ne dokaže da ta naknada odgovara stvarno pruženim uslugama i troškovima.

24. Stoga je u konkretnom slučaju, nepoštene, a time i ništetne ugovorene odredbe o naknadi prilikom isplate/korištenja kredita.

25. Tužitelj ima valjani pravni interes za postavljanje deklaratornih zahtjeva radi utvrđenja ništetnosti ugovornih odredbi o naknadi prilikom isplate kredita, tzv. ulazna naknada. Pravni interes za utvrđenje ništetnosti pojedine ugovorne odredbe sastoji se u ostvarivanju daljnjih prava na temelju utvrđene ništetnosti, kao što je pravo na povrat plaćenih iznosa.

26. Nije sporno da je tužitelj platio iznos naknade prilikom isplate kredita u utuženom iznosu od 1.140,84 EUR pa je osnovan zahtjev tužitelja za povrat iznosa od 1.140,84 EUR sa zateznom kamatom od dana plaćanja.

27. Prema članku 1111. ZOO kada dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti, ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi. Prema stavku 3. istog članka

obveza vraćanja, odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kada se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala. Nakon što je utvrđeno da su predmetne ugovorne odredbe ništetne, ima se uzeti da se osnova nikada nije ostvarila, budući se za ono što je ništetno uzima da nije ni nastalo. Ništetnost nastaje ex tunc, od samog zaključenja posla. Prema članku 1115. ZOO kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

28. Predmet ovog spora je restitucijski zahtjev u smislu odredbe čl. 323. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, u daljnjem tekstu: ZOO), prema kojoj svaka od stranaka može zahtijevati povrat onoga što je dala u ispunjenju ništetnog ugovora ili u ovom slučaju ništetne ugovorne odredbe.

29. Obzirom se radi o restitucijskom zahtjevu, ugovorne strane dužne su vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, također temeljem navedene odredbe članka 1111. ZOO.

30. Prema članku 1115. ZOO kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

31. Tuženik je nepošteni stjecatelj, jer je povrijedio kolektivne interese i prava potrošača koristeći u ugovorima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe, čime je povrijedio odredbe ZZP/07, te ZOO. Radi toga mora vratiti ne samo ono što je stekao na temelju ništetnih odredaba, već i platiti zateznu kamatu od dana stjecanja.

32. Stoga je tuženiku naloženo tužitelju isplatiti iznos od 1.140,84 EUR sa zateznim kamata od dana plaćanja do isplate.

33. Neosnovan je tuženikov prigovor zastare.

34. Protivno tvrdnjama tuženika, nije nastupila zastara potraživanja tužitelja obzirom je ništetnost tek utvrđena ovom odlukom, dakle zastara restitucijskog zahtjeva nije još ni počela teći.

35. Kao posljedica utvrđenja ništetnosti pojedinih odredaba ugovora, zastara počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost, kako je to zaključio Vrhovni sud Republike Hrvatske na sjednici Građanskog odjela 30. siječnja 2020.

36. Tužitelju pripada naknada parničnih troškova u cijelosti temeljem odredbe članka 154. stavak 1. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, 114/2022, 155/2023, 146/2025) obzirom je u cijelosti uspio u sporu.

37. Troškovi tužitelja sastoje se od troškova zastupanja po punomoćniku-odvjetniku odmjerjenog u skladu s Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine broj 138/23), i to za sastav tužbe zatraženi iznos od 150,00 EUR prema Tbr.7.t.1., za sastav podneska od 22.1.2026. zatraženi iznos od 150,00 EUR

prema Tbr.8.t.1, za zastupanje na raspravama 18.2.2026. i 12.3.2026. u iznosu od zatraženih 150,00 EUR prema Tbr.9.t.1. za svako ročište, za pristup na ročište za objavu presude iznos od zatraženih 75,00 EUR prema Tbr.9.t.3., što sve uvećano za PDV od 25% prema Tbr.46, plaćene sudske pristojbe na tužbu 19,91 EUR i zatražene sudske pristojbe na presudu 19,91 EUR, ukupno iznosi 883,57 EUR, koji iznos je naložen tuženiku isplatiti tužitelju na ime naknade troškova postupka, zajedno sa zatraženom zateznom kamatom od dana donošenja prvostupanjske odluke.

38. Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci ove presude.

U Karlovcu 22. travnja 2026.

Sudac: Irena Šegavić

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove odluke nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana dostave prijepisa presude koji se stranci koja je pristupila na ročište za objavu presude uručuje i time se dostava smatra izvršenom (čl. 335. st. 8 ZPP).

Za stranku koja nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onog dana kada je održano ročište za objavu presude (čl. 335 st. 9. ZPP). Ovjereni prijepis presude stranka može preuzeti u sudskoj zgradi.

U slučaju iz čl. 335. st. 9. ZPP sud će istaknuti presudu na internetskoj stranici e-oglasna ploča sudova gdje presuda mora biti istaknuta 8 dana, računajući od dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje.

Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje sud će presudu dostaviti prema odredbama ZPP o dostavi pismena te joj rok za izjavljivanje žalbe teče od dana dostave presude (čl. 335. st. 11. ZPP).

Žalba se podnosi pismeno u tri istovjetna primjerka ovome sudu. O žalbi odlučuje Županijski sud.

Dostavljeno:

1. OD Rački i kolege j.t.d. Zagreb
2. OD Metelko, Knežević & Partneri d.o.o. Zagreb

Broj zapisa: **9-30887-00e89**

Kontrolni broj: **0b815-e8a70-e6c84**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Karlovcu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.